

gjort nogle Bemærkninger, som jeg for mit Bedkommende. maa tiltræde, forsaavidt det forekommer mig, at det ærede Medlem har glemte Forudsætningerne for Forslagets Hensigtsmæssighed. Jeg kan nemlig ikke troe, at det skulde være den ærede Forslagsstillers Mening at ville forhindre Salget af en saadan Gaard i det Tilfælde, at der ingen Arvinger er. Jeg finder det ganske i sin Orden, at der fortrinsviis gives Arvingerne Adkomst til at komme i Besiddelse af Stedet paa Betingelser, som vedkommende Forbrot ikke let skal kunne smøge af sig, men jeg tilstaaer, at jeg ikke seer nogen tilstræffelig Grund til at forbyde, at naar en Familie uddør, og der ingen Arvinger er, denne Gaard da nødvendigviis skal fæstes bort ifledetfor at sælges. Dette er efter mit Skjøn ikke nogen god Raade til at virke for Selveiendoms Fremme, og jeg vil sige, at der er en anden Betragtning, som gjør, at jeg maa forlange, at dette Stykke omredigeres. Man skal ikke skrive Love, hvorved der gives Anvisning paa, at Loven kan omgaaes, man skal ikke friste Folk til at gjøre den Slags Kunst, som man nu beklager sig over, og at give Love i denne Retning kan overhovedet ikke kaldes forstandigt; thi hvad kan vel forhindre Bedkommende fra at sige: jeg sælger Dig denne Gaard, men paa Grund af den og den Bestemmelse er jeg nødt til først at fæste den til Dig; men saa kommer Fæsteren 8 Dage efter og siger: nu vil jeg købe den. Er det rigtigt og forstandigt at sætte saadanne Bestemmelser ind, hvorved man, som sagt, ligesom tvinger Folk til at undgaae de forøvrigt urimelige Forhindringer, som ere stillede i Loven, for at træffe et forresten forstandigt Arrangement. Indskrænkes den derimod til at gjælde de Tilfælde, hvor der er Etsarvinger, da møder denne Bestemmelse ikke nogen Modsigelse fra mig. — Dette kan jeg derimod ikke sige om den Bestemmelse, der følger efter, i § 7, idet jeg ikke her skal tage i Betænkning at sige, at denne kan jeg aldeles ikke modtage, og det netop, fordi jeg er enig med den ærede Forslagsstiller i, at det, vi skulle stræbe hen til, er at faae Fæstegodset afveien, og det gennem Handler til de nuværende Besiddere og deres Familier. Nu kan jeg ikke see rettere, end at det da ikke

er rigtigt og ikke er klogt at affkære den eneeste Bei, der, saa at sige, har vist sig fremkommelig, og jeg kan paa ingen Raade give ærede Medlemmer Ret, som sige og have sagt idag, at Loven af 19de Februar 1861 ingen Virkning har havt. Den har havt den Virkning, at af 12,800 Bøndergaardere ere i Tidrummet fra 1861 til Udgangen af 1869 cirka 3500 gaaede over til Selveiendom eller til Arvesfæste i de Familier, som havde dem. Denne Virkning har denne Lov havt, og jeg er overbeviist om, at hvis man i Loven af 1861 havde været opmærksom paa Forpagtningsforhold paa 50 Aar, og der havde truffet de Bestemmelser, som jeg nu har tilladt mig at foreslaae, saa var der gaaet endnu mere over til Selveiendom; jeg for mit Bedkommende nærer ikke den fjerneste Tvivl derom. Men jeg finder det heller ikke billigt at vedtage en Bestemmelse som den i § 7; thi, som et æret Medlem, der før havde Ordet, bemærkede, var dette det Æneste, som man gav Forbrotterne ved Loven af 19de Februar 1861 imod de forøvrigt byrdefulde Betingelser, man paalagde dem ligeoverfor Fæsterne. Det gaaer ikke an, efter at have vedtaget en saadan Lov som den af 19de Februar 1861, der skal søge at dele Parterne imellem, saa bagefter ved en anden Lov at affkære, hvad der var til Gode for den ene Part, men lade det blive tilbage og udvide det, som var til Byrde; dette kan jeg ikke kalde billigt. Men dernæst finder jeg Bestemmelsen uretfærdig, saaledes som den foreligger; thi der er ikke saa ganske saa Godseiere, som ikke ville have haft Leilighed til, end ikke indtil 1875, at kunne drage den Nytte af Loven, som har været tilfattet, uagtet de fuldstændig havde Willie til at rette sig efter Lovens Ord og følge de Forudsætninger, under hvilke de ere givne i Loven. Jeg skal tillade mig at sige, at ligesaa vist som jeg anseer dette for at være den Bei, der inden ikke meget lang Tid vil føre til Maalet, ligesaa vist skal man undlade at afbryde et Middel, forinden der er givet det tilstræffelig Tid til at virke, og det maa ikke glemmes ved Betragtningen af disse Forhold, at der jevnlig er Mangel paa villige Kjøbere, men derimod ikke paa villige Sælgere (Mod-